

HORMONALE SUBSTITUTIETHERAPIE: DE RISICO-BATENBALANS BLIJFT NEGATIEF

[Reeds verschenen in de rubriek “Goed om weten” op onze website op 21/3/08]

In de *JAMA* verschenen op 5 maart [2008;299:1036-45] de resultaten van een follow-up studie van de *Women's Health Initiative* (WHI), een gerandomiseerde, placebo-gecontroleerde studie over hormonale substitutietherapie (HST) die enkele jaren geleden vroegtijdig werd stopgezet omwille van ongewenste effecten. Het gaat hier om de follow-up (gedurende gemiddeld 2,4 jaar) van de vrouwen die waren ingesloten in de studie-arm over HST op basis van geconjugeerde oestrogenen + medroxyprogesteronacetaat: deze studie-arm was in 2002 na een gemiddelde behandelingsduur van 5,6 jaar gestopt omwille van een verhoogd risico van borstkanker en van coronaire accidenten [zie Folia november 2002 en oktober 2003].

Gedurende deze follow-up periode werd in de groep die HST had genomen, een lichte stijging van de mortaliteit waargenomen ten opzichte van de placebogroep (statistisch niet significant). Deze stijging wordt toegeschreven aan een toename van het totaal aantal sterftes door allerlei kan-

kers, vooral longkanker. Dit effect op de incidentie van sterfte door longkanker was niet waargenomen tijdens de behandelingsfase.

Wat het risico van borstkanker betreft, werden er gedurende deze follow-up periode nog steeds meer borstkankers gediagnosticeerd in de groep die HST had genomen dan in de placebogroep: het verschil was evenwel statistisch gezien niet meer significant. Wanneer in de follow-up fase alle kankers samen werden geanalyseerd, was er wel een statistisch significante toename van het risico van kanker bij de vrouwen die HST hadden gekregen [relatief risico van 1,25; 95%-betrouwbaarheidsinterval van 1,04 tot 1,48].

Tijdens de behandelingsfase was met HST een verhoogd risico van coronaire accidenten en veneuze trombo-embolie gezien: dit extra risico verdween na stoppen van de behandeling. Anderzijds verdwenen na stoppen ook de gunstige effecten van HST op het fractuurrisico en op het risico van colonkanker. De risico-batenverhouding van HST, zoals toegepast in de WHI, blijft dus 2,4 jaar na stoppen nog negatief.

VRAGEN BIJ DOELTREFFENDHEID VAN ANTIDEPRESSIVA

[Reeds verschenen in de rubriek “Goed om weten” op onze website op 29/2/08]

Recent werd in de media aandacht besteed aan een overzicht van studies over antidepressiva: “Initial severity and antidepressant benefits: a meta-analysis of data submitted to the Food and Drug Administration”.

Dit overzicht verscheen in *PloS Medicine* [2008;5:260-8], vrij te consulteren via <http://medicine.plosjournals.org>. Het betreft een meta-analyse van alle klinische studies (gepubliceerd en niet-